

Storebrandkonsernets policy for bærekraftige investeringer

POLICYERKLÆRING

Selskaper som forstår og utnytter bærekraft i sin forretningsstrategi, oppnår på lengre sikt bedre resultater enn selskaper som ikke gjør det. Bærekraftige investeringer er dermed avgjørende for å oppnå best mulig risikojustert avkastning for andelseiere.

Det er bare gjennom bærekraftige investeringer at selskaper fullt ut kan identifisere de risikoer og muligheter som springer ut av miljø-, samfunns- og selskapsstyringsfaktorer. En bærekraftig tilnærming til investeringer er også viktig hvis vi skal være gode langsiktige forvaltere av våre kunders kapital. Når vi integrerer bærekraftsfaktorer i investeringsprosessen, har vi et bedre grunnlag til å ta gode investeringsbeslutninger ettersom vi får et mer helhetlig bilde av risiko og muligheter i hvert enkelt investeringstilfelle.

FNs mål for bærekraftig utvikling slik de er formulert i Agenda 2030, er det globale rammeverket for bærekraftsarbeidet. Bærekraftsmålene er svært relevante for internasjonale selskaper ved at de skisserer en felles utviklingsagenda for tiden frem mot 2030 og belyser viktige forretningsrisikoer og -muligheter. I tillegg behandles alle viktige områder innen bærekraftig utvikling, fra helsevesen og vannbruk til klima, byutvikling, korrupsjon og likestilling.

MÅLSETTING

Storebrandkonsernet ønsker å bidra til en fremtid som våre kunder kan se frem til. Det er særlig to ting vi kan bidra med: Vi søker å generere best mulig risikojustert avkastning for våre kunder samtidig som dette ikke går ut over fremtidige generasjoners muligheter til å dekke sine behov.

De prinsippene som er nedfelt i dette dokumentet gjelder alle fond, porteføljer, aktivaklasser og investeringsstiler forvaltet av Storebrandkonsernet og tilknyttede selskaper. Prinsippene bygger på det Storebrandkonsernet har lært gjennom tjue år med bærekraftsanalyser innenfor ulike aktivaklasser og geografiske regioner. Gitt vår satsning på bærekraft og stadig mer og bedre tilgjengelig data til støtte for effektiv implementering, forventer vi at metodene våre vil fortsette å utvikle seg over tid.

Prinsippene er godkjent av styret i Storebrandkonsernet.

METODER

Vår tilnærming til bærekraftige investeringer bygger på tre pilarer: utelukkelse, integrering og aktivt eierskap. Metodene kan brukes og vektlegges noe forskjellig under ulike omstendigheter, noe som kan gi ulik virkning på resultater. Det fulle potensialet til en bærekraftig investeringsstrategi blir først realisert når metodene brukes sammen.

Utelukkelse

Det er av grunnleggende betydning at selskaper vi investerer i, etterlever internasjonale lover, normer og konvensjoner. Storebrandkonsernet vil derfor ikke investere i:

- selskaper som bidrar til alvorlige og systematiske brudd på menneskerettigheter og folkeretten
- selskaper som produserer eller selger kontroversielle våpen, herunder kjernefysiske våpen, landminer, klasebomber og biologiske og kjemiske våpen
- selskaper som er involvert i alvorlige miljøødeleggelser
- selskaper som er involvert i systematisk korrupsjon og økonomisk kriminalitet

Selskaper utelukkes dersom lover- eller regelbrudd anses som alvorlige og risikoen for gjentakelse er høy.

Storebrandkonsernet har også valgt å utelukke selskaper som tilhører bestemte produktkategorier eller sektorer som ikke er bærekraftige. Disse produktene eller sektorene er forbundet med betydelig risiko for skade på samfunn, miljø eller helse. For disse produktkategoriene er det også begrensede muligheter til å påvirke selskapene til å drive virksomheten på en mer bærekraftig måte.

Blant disse selskapene finner vi

- Selskaper der mer enn 5 % av inntektene kommer fra tobakk
- Selskaper der mer enn 5 % av inntektene kommer fra cannabis assosiert med rus
- Selskaper der mer enn 25 % av inntektene kommer fra kullrelatert virksomhet
- Selskaper der mer enn 20 % av inntektene kommer fra oljesand
- Eiere av palmeoljeplantasjer med ikke bærekraftige forretningspraksiser

Utelukkelse skal brukes som en siste utvei, og bør bare brukes når et selskap ikke viser noen vilje til endring eller forbedring. Hvis et utelukket selskap gjennomfører endringer som reduserer risikoen for gjentakelse, kan selskapet igjen bli inkludert i listen over selskaper vi investerer i.

En oversikt over selskapene som er utelukket på grunn av de ovennevnte reglene, [finnes på nettsidene våre](#).

Når det gjelder statsobligasjonsfond, vil Storebrandkonsernet utelukke:

- Statsobligasjoner utstedt av land som systematisk er korrupte, som i alvorlig grad forsømmer grunnleggende sosiale og politiske rettigheter, eller som FNs sikkerhetsråd har vedtatt sanksjoner mot.

Observasjonsliste

I Storebrandkonsernet er vi opptatt av å bruke vår posisjon til å påvirke selskaper i en bærekraftig retning. I noen tilfeller, dersom vi mistenker brudd på retningslinjene våre, kan det være hensiktsmessig å følge et selskap over tid for å øke tilgangen på informasjon. På samme måte kan det også være tilfeller der vi ser at et selskap jobber med å iverksette korrigerende tiltak, men at disse ennå ikke er fullt ut implementert eller verifiserbare. I slike tilfeller plasserer vi selskapet på en observasjonsliste som er forbundet med konkrete begrensninger, slik at vi får mer tid til å hente inn nødvendig informasjon og påvirke selskapets retning.

Selskaper på denne listen følges tett opp av oss som eiere. Vi har en tett dialog med hvert av de aktuelle selskapene og informerer dem om forventningene vi har til tiltak og resultater. Vi forventer at selskapet kan vise til forbedringer innen en bestemt frist. Avhengig av resultatene, vil selskapet enten utelukkes fra investeringsuniverset eller tas ut av observasjonslisten.

Så lenge selskaper er på observasjonslisten, kan ikke porteføljer som ikke allerede har aksjeposter i disse selskapene, investere i dem. Porteføljer som allerede har posisjoner i disse selskapene, kan beholde disse posisjonene. Maksimal porteføljevekt vil imidlertid være begrenset til 1,2 ganger den opprinnelige posisjonen, dvs. porteføljevekten pr. dato da selskapet ble plassert på observasjonslisten. En oversikt over selskapene på observasjonslisten [finnes på nettsidene våre](#).

Tilleggskrav

For utvalgte produkter og markeder har Storebrandkonsernet innført tilleggskrav. Selskaper der mer enn 5 % av inntektene kommer fra følgende aktiviteter, vil bli utelukket:

- Produksjon eller distribusjon av alkoholholdige drikkevarer
- Forsvarskontrakter
- Produksjon og distribusjon av fossilt brensel
- Gamblingvirksomhet
- Pornografi

I noen markeder har Storebrandkonsernet spesifikke tilleggskrav når det gjelder:

- Grønne obligasjoner
- Markedstilpasset screening ut over Storebrandstandarden

Mer informasjon [finnes på nettsidene våre](#).

Integrering

Ettersom bærekraft er en nøkkelfaktor i resultatene selskapene oppnår på lang sikt, er det avgjørende at vi gir fondsforvalterne våre de nødvendige verktøyene for å integrere selskapsspesifikke risikoer og muligheter. Selv om dette er relevant for alle de ulike tilnærmingene våre til investering, kan graden av relevans og integrering variere mellom fondene Storebrandkonsernet tilbyr. Et av Storebrandkonsernets viktigste verktøy for å gi informasjon om bærekraft er vår interne bærekraftsrangering, der hvert selskap rangeres på grunnlag av eksponering for og styring av ESG-risiko, dvs. risiko knyttet til miljø-, samfunns- og selskapsstyringsfaktorer. I tillegg har vi en ESG-mulighetsrangering som genereres på grunnlag av i hvilken grad selskapene produserer varer og tjenester i tråd med finansielt relevante bærekraftsmål. Selskaper som tilbyr bærekraftige løsninger belønnes, mens selskaper som hindrer de aktuelle målsettingene, og dermed er eksponert for økonomisk risiko forbundet med dette, får en lavere score. ESG-informasjon stilles til rådighet for porteføljeforvaltere, slik at de systematisk kan integrere dem i investeringsprosessen. Vurderinger av karbonavtrykk og annen relevant kvalitativ informasjon brukes til å gi fondsforvaltere større innsikt i og forståelse av hvilke resultater de ulike selskapene i

porteføljen oppnår med tanke på bærekraft. ESG-informasjonen gjøres også tilgjengelig på fondsnivå.

Aktivt eierskap

Storebrandkonsernet har tro på at det å utøve rettighetene våre som aksjonærer gir gode resultater. Vi gjør dette på to hovedmåter: enten gjennom å bruke stemmeretten i aksjonærmøter, eller gjennom aktivt engasjement i form av direkte dialog med ledelsen og styremedlemmene for de ulike aksjepostene våre.

Begge virkemidlene kan være svært effektive når det gjelder å ta tak i spørsmål knyttet til miljø, samfunn og selskapsstyring. Sammen kan de styrke hverandre gjensidig, og være et effektivt signal til selskaper om vår holdning til ulike viktige saker. Derfor skal vi fortsette å bruke begge metodene til å påvirke selskapenes virksomhet over tid.

Avgjørelsen om å involvere oss i utvalgte selskaper gjøres på grunnlag av en totalvurdering av betydningen av bestemte saker, størrelsen på aksjeposten og i hvilken grad positive endringer er mulig, i tillegg til mulighetene til å samarbeide med andre investorer.

Dialogen med selskapene kan omfatte formidling av våre synspunkter, både skriftlig og muntlig, til selskapsledelsen på alle nivåer, rådgivere og styret.

Saker vi involverer oss i

Storebrandkonsernet vil vurdere å aktivt involvere oss i selskaper i forbindelse med følgende:

- Alvorlige eller systematiske brudd på menneskerettighetene
- Bestikkelser og korrupsjon
- Alvorlig miljø- og klimaskade
- Selskaper med lav bærekraftsrangering i høyrisikoindustrier
- Selskaper med strategi eller resultater som skiller seg vesentlig fra det de tidligere har formidlet
- Styringsrelaterte spørsmål som
  - utskifting av styremedlemmer
  - regelverk knyttet til utbytte og egenkapital
  - godtgjørelser til nøkkelpersonell
  - transaksjoner mellom beslektede parter
  - fravær av mangfold

Vi aktivt inn i dialog med selskaper som er knyttet til klimaendringer. Miljø- og klima er en hovedprioritet for konsernets arbeid med aktivt eierskap. Vi har signert Montreal Carbon Pledge og er innlemmet i Portfolio Decarbonisation Coalition, koalisjonen for dekarbonisering av porteføljer. Konsernet har dermed forpliktet seg til å redusere karbonavtrykket fra investeringene sine over tid.

For enkelte av fondene våre, og som følge av investeringsstilen vår, kan karbonavtrykket variere betydelig over tid. Likevel er vi forpliktet til å jobbe med porteføljekonstruksjonen vår på en måte som reduserer karbonavtrykket i investeringene våre, og effektivisere driften over tid. Klimaendringer er en av de utfordringene som vi overvåker hos ulike selskaper, og virksomheter som ikke har oversikt over og jobber for å redusere karbonutslippene sine, kan være aktuelle selskaper å føre dialog med gjennom aktivt eierskaps. Vi skal oppmuntre og

engasjere oss aktivt overfor selskaper som er i en stilling der reduksjon av karbonavtrykket kan oppnås.

Alternativer til aktivt eierskap

Dersom utfallet av Storebrandkonsernets dialog med enkelte selskaper ikke innfrir forventningene, kan andre tiltak vurderes. Dersom det aktuelle selskapet er på observasjonslisten, kan Storebrandkonsernet foreta en vurdering av hvorvidt selskapet skal utelukkes. Vi kan også;

- Uttrykke synspunktene våre offentlig
- Foreslå resolusjoner på de aktuelle selskapenes generalforsamling
- Foreslå en ekstraordinær generalforsamling

Storebrandkonsernet kan involvere seg aktivt i selskapene i samarbeid med andre investorer, dersom dette antas å være i andelseiernes interesse.

Når Storebrandkonsernet samarbeider med andre investorer om påvirkning av selskaper, skal vi være svært bevisst på potensielle interessekonflikter og muligheten for å havne i en insideposisjon.

BRUK AV STEMMERETT

Rammene for bruken av stemmerett for fond som forvaltes av Storebrandkonsernet, er fastsatt i forskrift til verdipapirfondloven § 2-24 og i bransjeanbefalingene fra Verdipapirfondenes forening.

Det endelige ansvaret for gjennomføring av selskapsstyring i forbindelse med Storebrandkonsernets fond ligger hos styret i de respektive fondsforvaltningsselskapene. Den daglige gjennomføringen er delegert til porteføljeforvalterne for hvert av fondene, som rapporterer tilbake til styret. Styret evaluerer gjennomføringen av eierstyring og selskapsledelse på årlig basis.

Retningslinjer for stemmegiving

Stemmeretten skal utøves til fordel for det aktuelle fondet, med sikte på å sikre best mulig risikjustert avkastning for andelseiere. Vanligvis vurderer porteføljeforvalteren hvordan stemmeretten skal brukes. I alle saker der vi ønsker å bruke stemmeretten, skal hver enkelt porteføljeforvalter gjøre seg kjent med sakene som skal tas opp på generalforsamlingen, og bestemme hvordan de skal stemme. Stemmeretten utøves direkte av fondsforvaltningsselskapet eller ved å bruke en plattform for proxy-stemmegiving (fullmaktsthemmegiving). Se vår **policy for stemmegiving** for mer informasjon om dette.

Storebrandkonsernet stemmer vanligvis mot ledelsen ved følgende forhold:

- utilstrekkelig informasjon i forkant av møtet
- utilstrekkelig kvalitet på styret og styremedlemmene
- anti-overtakelsesmekanismer
- unødige eller urettferdige endringer i kapitalstrukturen
- overdrevne lederlønninger og -godtgjørelser
- manglende åpenhet om forhold knyttet til klimaendringer

Spesifikke situasjoner kan forandre særskilte tiltak, og vi kommer alltid til å ta forholdene i selskapet og markedet i betraktning. Hvis vi har benyttet oss av stemmeretten i forbindelse med kontroversielle saker, eller hvis Storebrandkonsernet har stemt mot styrets eller ledelsens anbefalte fremgangsmåter, skal Storebrandkonsernet oppgi en begrunnelse for dette.

En erklæring med denne begrunnelsen sendes til styret, og andelseierne informeres via Storebrandkonsernets nettsider. Dersom Storebrandkonsernet har stemt mot selskapenes forslag, skal informasjonen være knyttet til punktene ovenfor. Særskilte tiltak og handlinger skal redegjøres for.

Avstemningsprosessen

Storebrandkonsernet har valgt den uavhengige tjenesteleverandøren Institutional Shareholder Services (ISS) som plattform for proxy-stemmegivning (fullmaktstemmegivning). ISS sender varsel om generalforsamlinger og gir omfattende informasjon om selskapene, agendapunktene det skal stemmes over, samt anbefalinger. For fond som forvaltes av konsernet, vil vi stemme i samsvar med policyen vår for stemmegivning, og alltid på linje med det vi anser å være til det beste for våre andelseiere. Dersom vi ikke har etablert retningslinjer for et spesifikt punkt det skal stemmes over, følger vi normalt ISS' bærekraftsanbefaling. Vi gjennomgår forholdet med ISS på årlig basis, blant annet med hensyn til kvaliteten på og effektiviteten av tjenestene som tilbys. Hvert fond har en forvalter som er godkjent av Finanstilsynet. Forvalterbanken gir også informasjon knyttet til generalforsamlingene.

UTLÅN AV VERDIPAPIRER

Noen fond i Storebrandkonsernet kan låne ut aksjer, men vil normalt hente tilbake disse slik at fondene kan stemme på generalforsamlingen. Utlån av verdipapirer skal ikke gå på bekostning av fondenes mulighet til å ha et betydelig fokus på bærekraft.

INTERESSEKONFLIKT OG INNSIDEINFORMASJON

Storebrandkonsernet er avhengig av å ha tilgang til informasjon om selskaper for å kunne vurdere eventuelle utfordringer selskapene har med hensyn til eierstyring og selskapsledelse. Det er også viktig å være fleksibel når det gjelder investeringen i fond, slik at man kan handle til beste for andelseierne. Storebrandkonsernet skal ha en klar forståelse av hvordan informasjon som mottas, forholder seg med hensyn til regelverk for innsideinformasjon og eierskapsutøvelse.

Det forventes at de ulike selskapene og rådgiverne deres er kjent med denne lovgivningen, og ikke setter Storebrandkonsernet i en innsideposisjon uten samtykke. Hvis man er i tvil, skal man – så langt det er mulig, avklare hvorvidt den aktuelle informasjonen er innsideinformasjon, før man går med på å motta den.

MEDLEMSKAP OG LEDENDE PRINSIPPER

Storebrandkonsernet støtter aktivt, gjennom medlemskap og/eller underskrift, følgende organisasjoner, prinsipper og initiativer:

- PRI: FNs prinsipper for ansvarlige investeringer
- PSI: FNs prinsipper for bærekraftig forsikring
- De ti prinsippene i FNs Global Compact
- CDP, tidligere kjent som Carbon Disclosure Project
- UNEP Finance Initiative
- NORSIF
- SWESIF
- Montreal Carbon Pledge
- Tobacco-Free Finance Pledge
- Portfolio Decarbonisation Coalition, koalisjonen for dekarbonisering av porteføljer
- EFAMAs (European Fund and Asset Management Association) regler for eksten styring
- Norsk utvalg for eierstyring og selskapsledelse (NUES)

RAPPORTERING

For å sikre åpen og ærlig kommunikasjon, og for å la interessentene våre følge opp måtene vi setter retningslinjene for bærekraft ut i livet på, skal vi

- Oppfylle rapporteringskravene til PRI, og offentliggjøre resultater i samsvar med dette
- Rapportere om utelukkede selskaper på kvartalsvis basis
- Rapportere om selskaper som er på observasjonslisten vår, to ganger i året
- Offentliggjøre investeringsrelevante KPI-er, mål og resultater på årlig basis
- Oppdatere aksjonærene og øvrige interessenter om de viktigste tiltakene vi gjennomfører, via nettsidene og årsrapportene våre

Godkjent av styret i Storebrand ASA: april 2018

Sist revidert: 4. desember 2019